

FESTIVAL ZLATI ČOLN 2014

5. festival slovenske kulture

od 18. do 25. oktobra 2014

Bielsko-Biala, Krakov, Mikołów, Český Těšín, Brno

Literarni večeri

- 18. oktobra – Bielsko-Biala (Galeria Wzgórze, ob 19. uri)
- 20. oktobra – Krakov (Śródmiejski Ośrodek Kultury, ob 18. uri)
- 22. oktobra – Mikołów (Instytut Mikołowski, ob 18.30)
- 23. oktobra – Český Těšín (Kavárna Avion, ob 16. uri)
- 24. oktobra – Brno (Místogalerie, Skleněná louka, ob 19. uri)

11. mednarodna prevajalska delavnica v Bielsko-Biali

19. in 20. oktobra – Bielsko-Biala (Galeria Wzgórze)

Slovenistična predavanja

Alenka Jovanovski: *Poezija in etika*

Dejan Koban: *Projekt Mlade rime in polja poezije najmlajših pesnikov*

Podroben program je dostopen na spletni strani

<http://www.festiwalztotalodz.pl/sl/>

Organizatorji: KUD Police Dubove, Literarno društvo IA, Zveza Modro-bela ptica

Soorganizatorji: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Društvo Triglav-Rysy, Instytut Mikołowski im. Rafała Wojaczka, Śródmiejski Ośrodek Kultury v Krakovu, Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademia Techniczno-Humanistyczna v Bielsko-Biali, Galeria Wzgórze, Spolek/Towarzystwo Avion in Skleněná louka

Sponzor: Javna agencija za knjigo Republike Slovenije

Častna pokroviteljja: Veleposlaništvo Republike Slovenije na Poljskem in na Češkem

Medijski pokrovitelji: *Czar Słowenii/Čar Slovenije, Fragile, Lamelli*

O festivalu

Festival Zlati čoln je tesno povezan s Srečkom Kosovelom (1904–1926), ki mu zaradi prezgodnje smrti ni uspelo izdati pesniškega prvenca z naslovom *Zlati čoln*. Kljub temu gre vendarle za enega najpomembnejših slovenskih ustvarjalcev 20. stoletja, pa tudi enega redkih pesnikov, ki je svoj umetniški in človeški zastavek spojil v novo kvaliteto. Kosovel ne umetnosti in ne človeškosti ni videl zgolj kot abstrakten koncept, ampak kot etični zastavek, ki je smiseln le, kolikor ga posameznik živi navznoter in kolikor je na ta način mogoče temeljito spremeniti delovanje družbe kot celote. Raziskovanje prostorov, ki jih je na ta način odprl Srečko Kosovel, je torej smer, v kateri pluje in potuje festival Zlati čoln.

Festival Zlati čoln je že od vsega začetka odprt navzven in navznoter in išče odprte prostore. Zgodovina kulturnih izmenjav med Poljsko, Češko in Slovenijo sega vsaj že v 19. stoletje in tudi takrat je – kot danes – temeljila na prijateljstvih.

V zadnjih letih so izšla tri slovenska knjižna dela v poljskem prevodu: dvojezična izdaja poezije **Srečka Kosovela** *Kalejdoskop: Izbrane pesmi/Wiersze wybrane* (prev. Karolina Bucka Kustec), izbor pesmi **Iztoka Osojnika** *Spodnie na niebie* (prev. Marcin Warmuz) in roman sodobne slovenske pisateljice **Maje Novak** *Karfanaum, czyli as killed* (prev. Wojciech Domachowski).

Letos se bo poljski bralec lahko prvič srečal z ustvarjalnostjo **Jureta Detele** v pesniški zbirki *Mech i srebro* (prev. Karolina Bucka Kustec; Instytut Mikołowski, 2014). V ospredju letošnjega festivala bo torej tudi predstavitev te knjige.

Na festivalu bodo svoje delo predstavili slovenski umetniki: pesnica in literarna znanstvenica **Alenka Jovanovski**, pesnik in organizator Mladih rim **Dejan Koban**, pesnik, pisatelj in esejist **Iztok Osojnik**, prevajalka, pesnica in pisateljica **Tatjana Jamnik** in pesnik in kantavtor **Klemen Pisk**. Poleg njih bodo na festivalu sodelovali tudi njihovi poljski in češki kolegi: prevajalka Detelove in Kosovelove poezije v poljščino **Karolina Bucka Kustec**, **Agnieszka Będkowska-Kopczyk**, **Katarzyna Bednarska**, **Libor Doležán**, **Monika Gawlak**, **Jacek Lenkiewicz**, **Petr Mainuš**, **Maciej Melecki**, **Marta Podgórnik**, **Renata Putzlacher**, **Krzysztof Siwczyk**, **Kamil Szafraniec**, **Marcin Warmuz**, **Agnieszka Żuchowska-Arent** in drugi.

V okviru Festivala Zlati čoln bo 18. in 19. oktobra potekala tudi **11. mednarodna prevajalska delavnica v Bielsko-Biači**, na kateri bodo sodelovali omenjeni avtorji. Udeleženci delavnice bodo letos prevajali besedila dveh slovenskih »klasičnih« avtoric, ki sta pronicljivo upovedovali svet iz ženske perspektive, pesnice **Saše Vegri** (1934–2010) in pisateljice **Zofke Kveder** (1878–1926), ter poslušali predavanja in referate s področja prevodoslovja.

Program

Pesniki iz Slovenije – Alenka Jovanovski, Dejan Koban, Iztok Osojnik, Tatjana Jamnik – in prevajalka Karolina Bucka Kustec bodo predstavili svoje delo in poezijo Jureta Detele.

V Brnu bo na kantavtorskem koncertu nastopil Klemen Pisk.

sobota, 18. oktobra – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

11.00–17.00 – 11. mednarodna prevajalska delavnica

19.00 – literarni večer (vodita Agnieszka Będkowska-Kopczyk in Alenka Jovanovski)

20.00 – pesniško-glasbeni performans Dejana Kobana

nedelja, 19. oktobra – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

10.00–17.00 – 11. mednarodna prevajalska delavnica

ponedeljek, 20. oktobra – KRAKOV (Śródmiejski Ośrodek Kultury, ul. Mikołajska 2)

18.00 – literarni večer (vodita Agnieszka Żuchowska-Arent in Tatjana Jamnik)

sreda, 22. oktobra – MIKOŁÓW (Instytut Mikołowski, ul. Jana Pawła II 8/3)

18.30 – predstavitev poljske izdaje poezije Jureta Detele in pogovor s prevajalko Karolino Bucko Kustec (vodita Maciej Melecki in Krzysztof Siwczyk)

četrtek, 23. oktobra – ČESKÝ TĚŠÍN (Kavárna Avion, Hlavní třída 1)

16.00 – literarni večer (vodita Tatjana Jamnik)

17.00 – *Zlati čoln* – projekcija kratkega filma Hane Kovač in predstavitev programa *Zlati čoln*

petek, 24. oktobra – BRNO (Místogalerie, Skleněná louka, Kounicova 23)

19.00 – literarni večer (vodi Petr Mainuš)

20.00 – koncert Klemena Piska

11. mednarodna prevajalska delavnica v Bielsko-Biali

18. in 19. oktobra 2014

Program

sobota, 18. oktobra – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

11.00 – slavnostna otvoritev delavnice

11.10–13.15 – predavanja slovenskih gostov in referati udeležencev delavnice

- Alenka Jovanovski: Poezija in etika
- Dejan Koban: Program Mlade rime in polja poezije najmlajših pesnikov
- Prostor za prispevke udeležencev delavnice

13.15–13.30 – razdelitev v delovne skupine

13.30–14.30 – odmor za kosilo

14.30–17.00 – prevajanje (delo v skupinah)

19.00 – literarni večer s slovenskimi ustvarjalci – vodita Agnieszka Będkowska-Kopczyk in Alenka Jovanovski

20.30 – performans Dejana Kobana: poezija, zvočna knjiga in glasbena rokavica

nedelja, 19. oktobra – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

10.00–12.30 – prevajanje (delo v skupinah)

12.30–13.30 – odmor za kosilo

13.30–16.00 – prevajanje (delo v skupinah)

16.00–17.00 – predstavitev rezultatov dela in zaključek delavnice

Vodji delavnice: Agnieszka Będkowska-Kopczyk, Tatjana Jamnik

Organizatorji: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove, Univerza v Bielsko-Biali, Literarno društvo IA, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Društvo Triglav-Rysy, Galeria Wzgórze

Sponzor: Javna agencija za knjigo RS

Kratke biografije slovenskih ustvarjalcev

Jure Detela (1951–1992) je slovenski pesnik, pisatelj in esejist. Bil je briljanten poznavalec umetnostne zgodovine in likovni kritik. V 70. letih je bil aktivni soudeleženec različnih avantgardnih gibanj. Leta 1979 je skupaj z Iztokom Osojnikom in Iztokom Saksido zasnoval *Podrealistični manifest*. Izdal je pesniški zbirki *Zemljevidi* (1978) in *Mah in srebro* (1985) ter roman *Pod strašnimi očmi pontonskih mostov* (1988). Bil je vizionar in neustrašen borec za pravico do življenja vseh živih bitij. Živel in ustvarjal je v Ljubljani.

Dejan Koban (1979) je pesnik. Njegova knjiga poezije *Metulji pod tlakom* je izšla v samozaložbi, leta 2013 je izdal zbirko *Razporeditve*. Pesmi je objavil v revijah *Idiot* in *Poetikon*. S svojo poezijo je sodeloval na kompilaciji *Rokerji pojejo pesnike*, vendar svoje pesmi interpretira tudi sam, v glasbeni zasedbi Nevemnevem. Rad bere Allena Ginsberga in Katjo Plut. Njegovi najljubši avtorji so trenutno še Blaž Božič, Monika Vrečar, Kristina Hočevar, Gregor Podlogar, Blaž Iršič in Glorjana Veber. V zadnjem času pogosto spreminja stavek »Poezija je kul« v »Poezija je bistvena«. Skupaj z Veroniko Dintinjana organizira pesniške večere in festival Mlade rime na Metelkovi v Ljubljani.

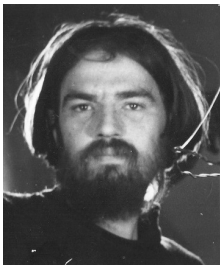
Alenka Jovanovski (1974) je pesnica, esejistka, literarna kritičarka, urednica in prevajalka. Pesniški prvenec *Hlače za Džija* je objavila leta 2012. Kot kritičarka in esejistka spremlja sodobno slovensko pesniško produkcijo, kot urednica pa je sodelovala z edicijo *Litterae Slovenicae*. Prejela je Stritarjevo nagrado za mlado kritičarko in nagrado Vitez(inja) poezije za najboljšo pesem leta 2004. Poleg prevodov poezije Cesareja Paveseja (v soprevodu z Gašperjem Malejem) in pozne proze Itala Calvina je tudi objavila monografijo *Temni gen: estetsko skozi prizmo mističnega izkustva* (2001). Njene pesmi so bile v prevodu Agnieszke Będkowske-Kopczyk uvrščene v antologijo *Portret ženske iz obrnjene perspektive: 12 pesnic iz Ukrajine, Češke in Slovenije* (FA-art, 2013).

Tatjana Jamnik (1976) ni le pesnica, pisateljica, prevajalka, lektorica, učiteljica slovenščine kot tujega jezika, ampak tudi urednica, založnica leposlovja in humanistike ter organizatorica literarnih dogodkov v Sloveniji in drugih državah. Diplomirala je iz slovenskega jezika in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Leta 2009 je izdala je pesniško zbirko *Brez* (2009). Njene pesmi in kratke zgodbe so bile objavljene v slovenskih in tujih literarnih revijah in antologijah, prevedene so v angleščino, češčino, francoščino, hrvaščino, japonsščino, nemščino, poljščino, slovaščino in srbsščino. Prevaja poljsko in češko književnost (knjižni prevodi: A. Wiedemann, S. Lem, M. Witkowski, D. Masłowska, P. Bednarski; A. Berková, M. Urban, P. Brycz, L. Fuks, R. Denemarková), prevedla je tudi znanstveno monografijo A. Będkowske-Kopczyk. Leta 2009 je prejela je priznanje za najboljšega mladega prevajalca. Je idejna nosilka in glavna organizatorica Festivala slovenske kulture Zlati čoln, soorganizatorica Mednarodne prevajalske delavnice v Bielsko-Biali in Mednarodne pesniško prevajalske delavnice Zlati čoln v Škocjanu na Krasu ter gostovanj slovenskih avtoric in avtorjev v tujini. Je

predsednica kulturnega društva Polica Dubova. Skupaj s Tajo Kramberger in Barbaro Korun je ustanovila mednarodno literarno nagrado KONS.

Iztok Osojnik (1951) je antropolog, zgodovinar, komparativist, filozof, pesnik, slikar, pisatelj, esejist, prevajalec, alpinist, turistični vodnik in popotnik. Je začetnik vrste umetniških gibanj, soustanovitelj anarhističnega podrealističnega gibanja, umetniškega Garbage Art (Kjoto) in glasbenega Papa Kinjal Band, Hidrogizme ter vrste drugih pomembnih umetniških ustanov ali festivalov (Galerija Equrna, Trnovski terceti, Pogovori v Vili Herberstein, Vilenica, Revija v reviji, Zlati čoln in drugih). Leta 1977 je diplomiral iz primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Podiplomsko je študiral v Osaki na Japonskem. Leta 2011 je doktoriral iz zgodovinske antropologije na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem v Kopru. Do sedaj je objavil 27 avtorskih knjig poezije, nazadnje ****asterisk* (KUD France Prešeren, 2011) in *Poročena na rdeče* (Mladinska knjiga, 2012), pet romanov, nazadnje *Svinje letijo v nebo* (KUD Polica Dubove, 2012) in dve zbirki esejev in študij. Vodi Mednarodno pesniško prevajalsko delavnico Zlati čoln, Poletno rezidenco Vermont Colleagea v Sloveniji in še vrsto drugih programov. Njegove knjige in delo so objavljeni v več kot 25 jezikih. Zanj je prejel vrsto domačih in tujih nagrad: Jenkovo nagrado (1997), Veronikino nagrado (1998), Župančičevo nagrado (1992), mednarodno literarno nagrado KONS (2011), italijansko nagrado Benečije-Julijske Krajine za poezijo (2002) in hrvaško Lucičevo nagrado (2004).

Klemen Pisk (1973) je slovenski književnik, prevajalec in glasbenik. Kot pesnik je nase opozoril s pesniško prvenko *Labas vakaras* (1998), ki sta ji sledili *Visoko in nagubano prapočelo* (2000) in *Mojster v spovednici* (2002). Izbor iz njegove poezije je bil preveden v poljščino (*Tych kilka słów*, 2005, z zgoščenko avtorjevih šansonov) in slovaščino (*Pustovnik a vlk*, 2009). Piše tudi radijske igre (*Labko noč, Matija Čop*, izvedba 1998), kratko prozo (*Pihalec*, 2007) in literarne kritike (*Stihi pod nadzorom*, 2004). Kratka zgodba *Džizo se je v prevodu Laimė Masytė* pojavila v antologiji slovenske kratke proze *Auksas kažėnėje* (Gold in the Pocket, Lithuanian Writers Union Publishers, 2009). Prevaja iz poljščine in litovščine (Janez Pavel II., J. Pilch, T. Tryzna; T. Venclova, S. Parulskis, L. S. Černiauskaitė, J. Ivanauskaitė, V. Žilinskaitė), uredil je obsežen izbor poezije Czesława Miłosza (*Zvonovi pozimi*, 2008). Kot pevec, kitarist in avtor večine skladb je s skupino Žabjak Trio izdal zgoščenki *Doktor piska počasni sving* (2001) in *Aristokrat* (2004). Nastopal je v Krakovu, Gdansku, Varšavi, Katovicah, Vroclavu, Vilniusu, Dubrovniku, Helsinkih, Brnu, Pragi, Bratislavi, Košicah, Ostravi, Frankfurtu, Celovcu, Dunaju in Sarajevu. Med leti 2006 in 2009 je živel v Vilniusu.

Jure Detela

Jure Detela: *Mech i srebro*

Prev. Karolina Bucka Kustec

Instytut Mikołowski, 2014

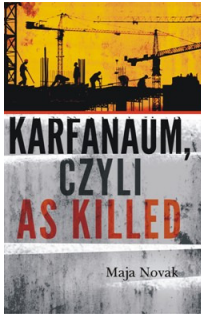
Prevajalka Karolina Bucka Kustec o poeziji Jureta Detele

Poezijo Jureta Detele je literarna znanost označila kot reflektivno, pesnika pa bi zaradi njegove globoke etične angažiranosti in odnosa do sveta živali lahko uvrstili tudi med predhodnike animalistične etike v Sloveniji. V svojih pesmih je izražal globoko spoštovanje do sveta narave in s tem močno presegal običajno ekološko zavest.

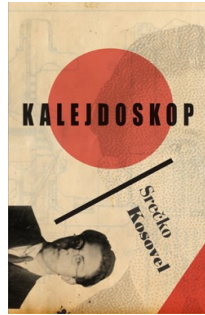
Na Jureta Detelo sem postala pozorna zaradi knjige njegovega brata Andreja Detele *Sanje v vzhodni sobi*. Ko sem si v knjižnici izposodila pesniško zbirko *Meh in srebro*, še nisem vedela, da jo bom prevajala. Ker sem bila drugič noseča, me je pritegnilo posvetilo »*Vsem nosečim deklicam in ženam*«. Zbirko vpeljuje tudi pesnikova prošnja, naj teh pesmi nikoli ne natisnejo v publikaciji, vezani v usnje ...

Sprva se mi je Detelov pesniški svet zdel mračen in hermetičen, njegov tok misli pa zapleten. Ta občutek me je spremljal vse do trenutka, ko sem po prvih, delovnih prevodih začutila, kako sem v besedila vstopila, da so se razprla pred mano, in kar naenkrat je tisto, kar se mi je prej zdelo zapleteno, postalo jasno. Pesmi so začele govoriti v njihovem lastnem jeziku. Med prebiranjem Detelovih zapiskov, pisem, esejev in dnevnikov, zbranih v dveh zvezkih *Orfičnih dokumentov* (ur. Miklavž Komelj), in piljenjem prevoda se je pred mano počasi začel razkrivati njegov pesniški svet. Svet, ki je hkrati zemeljski in kozmičen, materialen in duhoven. Svet nasilja in ubijanja, opazovan z globoko etičnega stališča, svet, ki v pesniku vzbuja veliko spoštovanje do zakonov narave, kozmosa in nenehnega razvoja posameznika in človeštva. Že dolgo sem vegetarijanka, blizu mi je veganska filozofija, pa vendar me je presenetila tako trdna in brezkompromisna drža in tok razmišljanja pesnika, ki je svet živali spoštoval bolj kot svet ljudi. S takšnim stališčem se doslej v poeziji še nisem srečala.

Ko sem razmišljala o sporočilnosti njegovih pesmi, sem se odločila, da jih prevedem kar se da dobesedno. Med prebiranjem zapiskov in iskanjem informacij o Deteli na spletu se je pred mano začela izrisovati podoba človeka, ki je premišljeno izbral besede ter ni uporabljal metafor in nepotrebnih okrasnih pridevkov. S to strategijo v mislih sem naredila le nekaj manjših prevajalskih posegov, da bi, kjer je bilo to nujno potrebno, ohranila ritem. Upam, da bo pesnik v poljščini zvenel enako kot v izvirniku, načelno in z močnim sporočilom. In neverjetno aktualno, čeprav je od izdaje *Meh in srebra* v Sloveniji minilo že več kot 30 let.

prev. Wojciech Domachowski
2013

prev. Karolina Bucka Kustec
2012

prev. Marcin Warmuz
2012

<https://www.knjigarna-bookshop.eu>
Knjigarna Zveze Modro-bela ptica – Kupujte ceneje!

Festival Zlati čoln

Vodja festivala: Iztok Osojnik
E-naslov: info@festiwalztotalodz.pl
<http://www.festiwalztotalodz.pl>